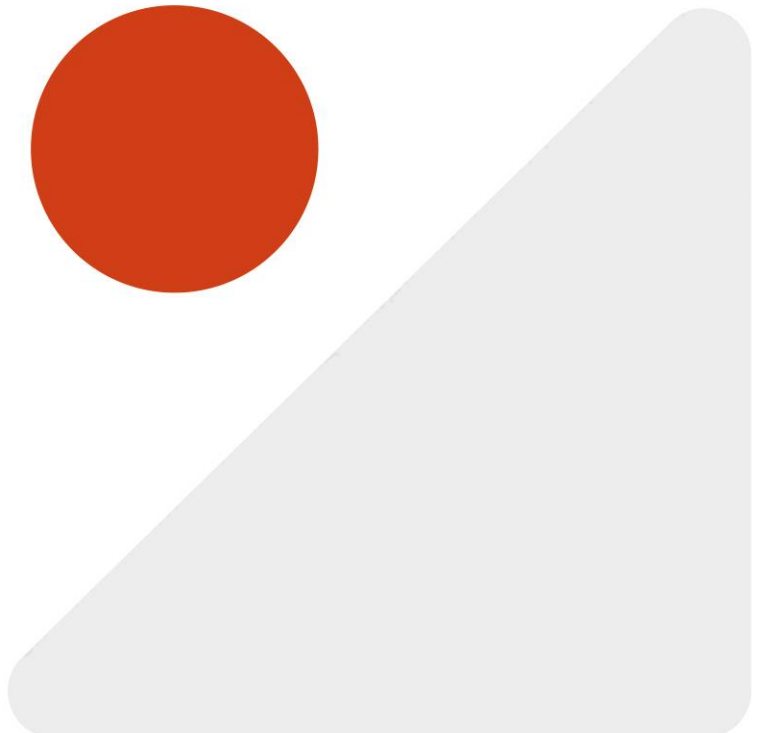
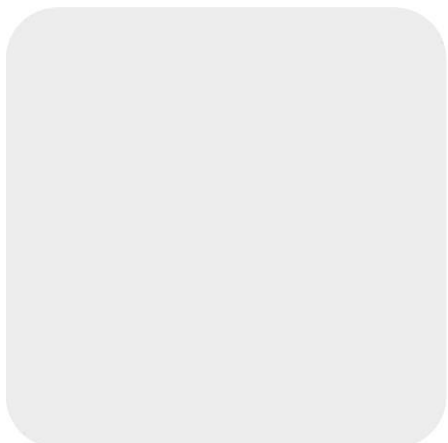
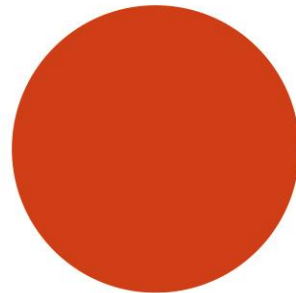
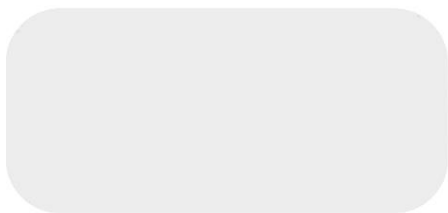
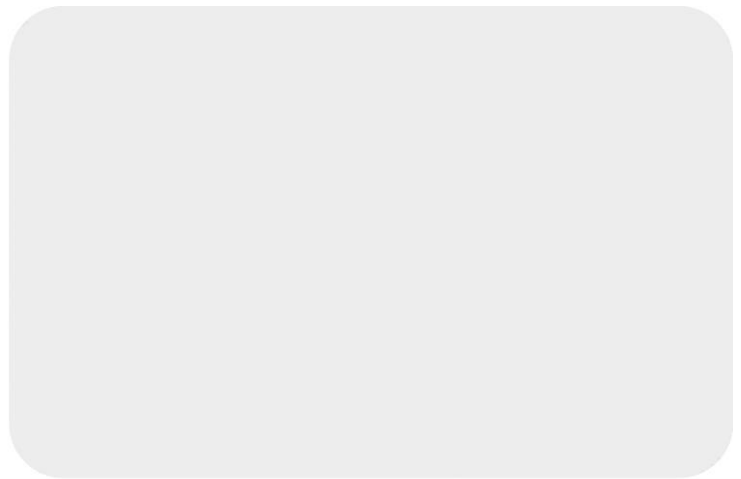

Læreplan i samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter integreringsloven – **høringsutkast**

Innhold

1. Om faget.....	3
Fagets relevans og sentrale verdier.....	3
Kjerneelementer.....	3
Tverrfaglige tema	4
Grunnleggende ferdigheter	4
2. Kompetansemål og vurdering	6
Utdanning, kompetanse og arbeidsliv	6
Familie, helse og hverdagsliv	6
Norge før og nå	6
3. Vurderingsordning	8
4. Timetall	8
5. Gyldighet og innføring	8

1. Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Læreplan i samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter integreringsloven er en forskrift til lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven).¹ Formålet med integreringsloven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet (§ 1, integreringsloven).

I deltakernes møte med et nytt land er formålet med samfunnskunnskap å bidra med nødvendig kunnskap om det nye samfunnet de skal integreres i. På denne måten skal faget bidra til å styrke forståelsen for hvordan de kan være deltakende og kritisk tenkende medborgere i det norske samfunnet, samt hvordan de kan påvirke sitt eget liv og framtida. Sammen med faget norsk for voksne innvandrere skal samfunnskunnskap for voksne innvandrere gjøre deltakerne best mulig rustet for hverdagsliv, utdanning, arbeidsliv og deltakelse i demokratiske prosesser i Norge.

Opplæring i samfunnskunnskap for voksne innvandrere skal foregå på deltakerens morsmål eller et språk deltakeren forstår. Opplæringen skal ta utgangspunkt i deltakernes utdannings- og erfaringsbakgrunn. Arbeidsmåter, læremidler og gruppestørrelse må tilpasses en sammensatt deltakergruppe.

Samfunnskunnskap skal bidra til å bygge opp under holdninger og verdier som toleranse, likeverd og respekt. Faget skal bidra til aktivt medborgerskap bygd på bevissthet om demokrati, menneskerettigheter, likestilling og verdien av mangfold. I utarbeidelsen av læreplanen i samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter integreringsloven er det sett til overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen (2017)², avgrenset til det langt det passer for målgruppa voksne innvandrere.

Kjerneelementer

Demokratiforståelse og deltakelse

Deltakerne skal kjenne til hvordan noen sentrale geografiske, sosiale og historiske forhold har bidratt til å forme det moderne norske samfunnet. De skal få innsikt i styresett, offentlige institusjoner og samarbeid mellom ulike parter i arbeids- og samfunnsliv. Sentralt her er begrepet tillit, og hvorfor og på hvilke måter dette er et viktig trekk ved det norske samfunnet. Deltakerne skal kjenne til hvilke muligheter som finnes til medvirkning, og hvordan de selv kan være aktive medborgere, basert på respekt for og legitimiteten til demokratiske beslutninger.

Individ og fellesskap

Faget skal bidra til forståelse for sammenhengene mellom individ, familie og storsamfunn i det norske samfunnet. Det skal ta opp sentrale temaer knyttet til bærekraft, velferdsstaten, arbeidsliv, utdanning, frivillig sektor og andre relevante fellesskap. Deltakerne skal kjenne til hvordan man samhandler på noen ulike arenaer i det norske samfunnet, og hvilke forventninger og muligheter som ligger i

¹ [Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid](#)

² [Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen](#), Utdanningsdirektoratet, 2017

dette. Faget skal bidra til å styrke deltakernes muligheter i yrkesliv og ulike former for opplæring og utdanning, slik at de kan oppnå varig tilknytning til arbeidslivet.

Perspektivmangfold og kritisk tenkning

Deltakerne skal kunne sammenligne forhold ved det norske samfunnet med andre samfunn de kjenner til og slik se sammenhenger i samfunnet fra forskjellige perspektiv. Deltakerne skal kunne bruke forskjellige kilder for å finne og bruke informasjon de har behov for. De skal kunne vurdere ulike kilder med tanke på formål og hvor pålitelige og relevante de er.

Tverrfaglige tema

Folkehelse og livsmestring

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at deltakerne har kunnskap om det norske samfunnet som kan bidra til å ivareta familielivet og egen helse, håndtere personlig økonomi, skape gode relasjoner, samt å delta i sosiale fellesskap i ulike kontekster, inkludert i frivillig sektor. Samfunnskunnskap skal bidra til å skape forståelse, respekt og toleranse for mangfold og for andres verdier og livsvalg.

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring også om opplæring, utdanning og arbeidsliv. Faget skal bidra til at deltakerne har innsikt i betydningen av formell og uformell kompetanse, og slik legge til rette for livslang læring og deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Demokrati og medborgerskap

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å bidra til at deltakerne kan delta i og videreutvikle demokratiet. Faget skal bidra til at deltakerne utvikler innsikt i demokratiske verdier og prinsipper samt kunnskap om hva som kan true demokratiet. Deltakerne skal kunne håndtere ulike perspektiv, meningsbryting, tenke kritisk og vise aktivt medborgerskap. I samfunnskunnskap skal deltakerne videre reflektere over at handlinger på både individ- og samfunnsnivå har betydning for den enkelte og helheten i samfunnet.

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap også om opplæring, utdanning og arbeidsliv. Deltakerne skal ha innsikt i sammenhengen mellom de sosiale og økonomiske aspektene ved deltakelse i arbeidslivet. Faget skal bidra til at deltakerne har gode forutsetninger for å forstå hvilke muligheter, rettigheter og plikter som gjelder i utdanningssystemet og i arbeidslivet.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i samfunnskunnskap innebærer å kunne lytte til, tolke, formulere, fremme og grunngi meninger, gi respons og diskutere med andre. Å få tak i andres meninger og stille oppklarende og utdypende spørsmål inngår også. Det innebærer videre å ha ferdigheter til å uttrykke uenighet på en saklig måte og med respekt for andres oppfatninger, samt å være bevisst hvordan ulike uttrykksmåter påvirker budskap og mottaker.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i samfunnskunnskap innebærer å kunne bruke digitale verktøy for å tilegne seg informasjon og kunnskap. Utviklingen av digitale ferdigheter går fra å utforske og bruke digitale ressurser, til digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk. Dette innebærer å vise evne til etisk refleksjon og vurdering av egen rolle på nett og i sosiale medier. Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og samfunn i stadig endring.

2. Kompetansemål og vurdering

Utdanning, kompetanse og arbeidsliv

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- gi eksempler på barn, unge og voksnes rettigheter, plikter og muligheter i det norske utdanningssystemet, og hvordan utdanning kan finansieres
- gi eksempler på rettigheter og plikter som arbeidstaker, knyttet til for eksempel fagorganisering, medbestemmelse og arbeidsmiljø
- gi eksempler på hva skattefinansiert velferd innebærer
- bruke kunnskap om viktige rettigheter, plikter og muligheter som nyankommen innvandrere i Norge
- bruke kunnskap om viktige offentlige tjenester, også digitalt
- bruke kunnskap om jobbsøking, arbeidsformidling og aktuelle digitale arenaer
- bruke kunnskap om omgangsformer i det norske samfunnet og hvordan man kan delta aktivt på sosiale, digitale, frivillige og politiske arenaer
- samtale om viktige verdier som det norske skole- og utdanningssystemet bygger på og hva som forventes av foreldre i samarbeidet mellom skole og hjem
- samtale om betydningen av å lære norsk på ulike måter og på forskjellige arenaer
- samtale om betydningen av kritisk tenkning, etisk bevissthet og digital dømmekraft

Familie, helse og hverdagsliv

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- gi eksempler på viktige lover, regler og verdier knyttet til barn og unges rettigheter
- gi eksempler på hvordan offentlige etater, som for eksempel barnehage, skole og barnevern, kan støtte familier
- gi eksempler på hvordan fysisk og psykisk helse kan bli påvirket av livsstil og ulike hendelser, som for eksempel migrasjon
- bruke kunnskap om det norske helsevesenet til å få tilgang til ulike helsetjenester, også digitalt
- bruke kunnskap om retten en selv og andre har til privatliv, personvern og opphavsrett
- samtale om hvordan arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personlig økonomi, levestandard og livskvalitet
- samtale om hva negativ sosial kontroll, vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er, og om juridiske og personlige konsekvenser av dette
- samtale om grensesetting, lovverk, forståelse og respekt knyttet til seksuell identitet og kjønnsuttrykk, familieplanlegging, prevensjonsmidler og abort

Norge før og nå

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- gi eksempler på noen av de viktigste historiske hendelsene og prosessene som har dannet grunnlaget for framveksten av demokratiet i Norge
- gi eksempler på viktige merke- og helligdager, og hvordan disse markeres
- gi eksempler på hvordan demokratiet i Norge fungerer, knyttet til de tre statsmaktene, prinsippet om maktfordeling, hva et politisk parti er og hvordan valgordningene fungerer

- gi eksempler på mangfold i Norge med vekt på ulike familieformer, levesett, boformer og folkegrupper, inkludert det samiske urfolket
- bruke kunnskap om hvilke konsekvenser bruk og misbruk av ressurser har for et bærekraftig miljø og samfunn
- samtale om likestilling og kvinners deltakelse i arbeidslivet, utdanning og politikk, og betydningen det har hatt for utviklingen av samfunnet
- samtale om hvordan menneskerettigheter som ytringsfrihet og vern mot diskriminering er med på å forme det moderne Norge
- samtale om ulike tradisjoner og syn på religion i det norske samfunnet og endringer på disse områdene over tid

Underveisvurdering

Underveisvurdering skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Læreren skal legge til rette for medvirkning slik at deltakerne forstår hva de skal lære og hva som blir forventet av dem. Læreren skal også stimulere til lærelyst gjennom muntlige, praktiske og digitale måter å arbeide med samfunnskunnskap på.

3. Vurderingsordning

Opplæringen i samfunnskunnskap avsluttes med prøve i samfunnskunnskap på et språk deltakeren forstår.

4. Timetall

Deltakere med rett og/eller plikt skal gjennomføre 75 timer opplæring i samfunnskunnskap. Det er pliktfestet å gjennomføre 25 timer av opplæringen i mottak for dem det gjelder.

5. Gyldighet og innføring

Læreplan i samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter integreringsloven er en forskrift til integreringsloven og er gjeldende fra 1.8.2021.

Deltakere med rett og/eller plikt etter introduksjonsloven får opplæring etter læreplanen i samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter introduksjonsloven fram til 31. desember 2021. Fra 1. januar 2022 gjøres den reviderte læreplanen gjeldende for alle deltakere, uavhengig av hvilket lovverk de har fått opphold etter.

